



## CENTRUM KOMUNIKACYJNE PKS, KIELCE | POLSKA

Ten budynek już w momencie swojego pierwszego otwarcia w latach 80. uchodził za niezwykle nowoczesny. Szybko stał się znakiem rozpoznawczym Kielce. Niestety dekady zaniedbań pozbawiły go niemal całego uroku. Za sprawą świetnych architektów i doświadczonych wykonawców dworzec znów zachwyca dobrze znaną, choć zupełnie odnowioną, bryłą przypominającą UFO.

Projekt zyskał światowe uznanie i nominację do prestiżowej nagrody architektonicznej. A dzięki naszym niestandardowym rozwiązaniom oświetleniowym kieleckie Centrum Komunikacyjne ponownie świeci pełnym blaskiem w niezwykłym stylu.



Projekt dworca zyskał światowe uznanie. Został nominowany do prestiżowej nagrody architektonicznej Miesa van der Rohe.



## › JAK WYGLĄDAŁA SYTUACJA?

Kielecki dworzec PKS został oddany do użytku w 1984 roku. Wówczas wyróżniał go innowacyjny system ruchu bezkolizyjnego oraz jeden z pierwszych w Polsce elektronicznych rozkładów jazdy. Jednak mistrzowski projekt zderzył się z trudną rzeczywistością i już po kilku latach budynek dworca zaczął podupadać. Zamiast służyć mieszkańcom i odróżnym, odstraszał ich i przysparzał Kielcom złej sławy. Na szczęście znalazł się dla niego ratunek. We wrześniu 2018 roku rozpoczęła się przebudowa dworca. Teren przy ul. Czarnowskiej został przekazany firmie Budimex, która rozebrała i z wykorzystaniem nowoczesnych materiałów dokładnie odtworzyła zabytkową konstrukcję.

Obecnie nowe Centrum Komunikacyjne pełni ważną rolę nie tylko dla podróżujących, ale i dla lokalnej społecz-

ności. Na poziomie 0 znajdują się wejścia do tuneli z ulicy Czarnowskiej, na poziomie 1 perony odjazdowe, a na 2 - antresola z multimedialną biblioteką ze stanowiskami VR, czyli Poczta na dVoRcu.



## › JAKIE WYZWANIA NAPOTKALIŚMY?

W odnowionym dworcu zachowano wiele oryginalnych elementów, w tym charakterystyczne świetliki dachowe wpuszczające do wnętrza światło dzienne. Jednak instalacja oświetleniowa wymagała całkowitej modernizacji zgodnie ze współczesnymi normami. To natomiast oznaczało konieczność dostarczenia rozwiązań do kilku różnych przestrzeni i zastosowań - wewnątrz i na zewnątrz obiektu.

Budynek znajdował się pod opieką konserwatora zabytków, stanęliśmy więc przed jeszcze jednym wyzwaniem. Między zaawansowane technologie i nowoczesny design musieliśmy wpleść specyficzne dla kieleckiego spodka motywy, by zachować jego pierwotną atmosferę. Nie było mowy o półśrodkach czy kompromisach kosztem któregoś z oczekiwań. Postanowiliśmy wyjść daleko poza schemat i zapro-

nowaliśmy klientowi kilka niestandardowych produktów opracowanych z myślą o tym obiekcie - i to był strzał w dziesiątkę.

Customowe oświetlenie oprócz kreatywności i zrozumienia potrzeb klienta wymaga też technicznej wiedzy, znajomości materiałów, a przede wszystkim szerokich możliwości produkcyjnych.



Motyw okręgów przewija się w wielu elementach projektu dworca, również w jego oświetleniu, co tworzy bardzo spójny efekt.

## ➤ JAK PRZEBIEGAŁA REALIZACJA?

Trzeba przyznać, że plan oświetlenia nowego Centrum Komunikacyjnego był naprawdę ambitny. Ale sam projekt to dopiero początek przygody. Wdrożenie każdej niestandardowej oprawy stanowiło złożony proces, wiążący się z produkcją prototypów, licznymi konsultacjami oraz testami. Co więcej, cały czas musieliśmy dbać o zgodność z europejskimi normami oraz bardzo konkretnymi wymaganiami architektów.

Jak sprościliśmy tym wyzwaniom? Przede wszystkim dzięki pełnej mobilizacji i elastyczności. Klient mógł na każdym kroku liczyć na pełne wsparcie z naszej strony. Specjaliści ES-SYSTEM regularnie odwiedzali plac budowy, sprawdzali postępy i przeprowadzali testy oświetlenia. Dzięki temu mogliśmy na bieżąco reagować na zmiany i zapobiegać komplikacjom.

Właśnie tak wyglądała praca nad szczególnie przykuwającą uwagę elementem wnętrza centrum, czyli dekoracyjną instalacją sufitową w formie plastra miodu. Jej duża powierzchnia i nietypowy kształt utrudniały równomierne oświetlenie wszystkich komórek. By dopasować odpowiednie oprawy, wykonaliśmy na miejscu

wiele prób. Ostatecznie najlepszym wyborem okazał się system FLAT LED z opalizującym dyfuzorem.

Rozwiązania custom-made pozwoliły wyeksponować chyba najbardziej rozpoznawalny symbol dworca autobusowego - logo PKS. Na bazie systemów 6000 stworzyliśmy oprawy w kształcie charakterystycznej kierownicy. Umieściliśmy je na najwyższej kondygnacji na 5-metrowych słupach, dzięki czemu mimo sporych rozmiarów nie wydają się przytłaczające i tworzą wrażenie rozświetlonego nieba.

Jednym z dostarczonych przez nas rozwiązań custom-made są oprawy w kształcie logo PKS.

Motyw okręgów powtarza się też w innych miejscach. Przy drzwiach wejściowych można podziwiać oprawy 6000 FLOW z korpusami w żywych kolorach. Natomiast zmodyfikowany plafon TITANIA bez dyfuzora ładząco przypomina kształtem szklane świetliki w kopule spodka. Dodatkowo eleganckimi naświetlaczami PACO zamontowanymi na stalowej konstrukcji doświetliliśmy antresolę i kasy.

Na zewnątrz dworca szczególnie ważne były praktyczność i wysoki stopień ochrony przed wilgocią oraz innymi czynnikami atmosferycznymi. Odkrytą przestrzeń oświetliliśmy oprawami ulicznymi z rodziny SPRINTER. Na zadaszonych peronach autobusowych zastosowaliśmy kolejny produkt stworzony na specjalne zamówienie. Oprawy HALO w wersji z protokołem DALI, wyposażone w multisensory, dostosowują światło do natężenia ruchu i pory dnia.

### Czy wiesz, że...

przestarzałe lub niewłaściwie wykorzystywane oświetlenie wpływa na wysokie koszty utrzymania i nadmierną emisję CO<sub>2</sub>?  
Nowoczesne systemy sterowania oświetleniem LED pozwalają oszczędzić nawet powyżej 80% energii elektrycznej i zmniejszyć nasz ślad węglowy.



W modernizacji Centrum Komunikacyjnego duży nacisk położono na energooszczędne i przyjazne dla otoczenia technologie. A ponieważ oświetlenie często odpowiada za większość zużycia energii w dużych obiektach, zadaliśmy również o ulepszenia pod tym kątem. Niemal 100% wszystkich dostarczonych przez nas opraw zintegrowaliśmy z nowoczesnymi systemami sterowania wykorzystującymi multisensory i uniwersalny protokół DALI. Oświetlenie awaryjne połączyliśmy natomiast z systemem Centralnej Baterii.

Umożliwia to pełną kontrolę nad instalacją, co bezpośrednio przekłada się na niższe zużycie energii, redukcję kosztów utrzymania i mniejszą emisję CO<sub>2</sub>. Na takich rozwiązaniach zyskują nie tylko Kielce i ich mieszkańcy, ale przede wszystkim środowisko naturalne.



## ➤ PODSUMOWANIE PROJEKTU

Nazwa:	<b>Centrum Komunikacyjne Kielce</b>
Inwestor:	Zarząd Transportu Miejskiego w Kielcach
Miejsce:	Kielce, ul. Czarnowska 12 a
Sektor działalności:	obiekty użyteczności publicznej
Data rozpoczęcia projektu:	2019 rok
Data zakończenia projektu:	2020 rok
Wartość projektu:	850 000 pln
Powierzchnia użytkowa budynku:	3 577 m <sup>2</sup>
Wykonawca:	Budimex S.A.
Architekt:	Kamiński Bojarowicz Architekci
Koordynator projektu:	Grzegorz Nalepa
Produkty:	ok. <b>5000</b> sztuk; m.in. COSMO LED, HALO DALI, FLAT LED, S6000 FLOW, PACO, S6000, SPINTER, TITANIA

